

Ηράκλειο, 02-04-2016

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Κανείς μας ακόμα δεν μπορούσε να καταλάβει πως ήμαστε οι πρώτες σταγόνες της καταιγίδας που έφτανε, η πρώτη αχνή γραμμή μιας ατέλειωτης ανθρωποθάλασσας που θα ξεχυνόταν σε λίγο σ' εκείνο το άγνωστο λιμάνι.[...] Γυρεύαμε ξενοδοχείο στο λιμάνι για ν' ακουμπήσουμε και να περιμένουμε τους δικούς μας. Όπου όμως κι αν ρωτούσαμε, παίρναμε την ίδια στερεότυπη απόκριση:

—Απ' τη Σμύρνη έρχεστε; Δε δεχόμαστε πρόσφυγες. [...]

Ενάμισι εκατομμύριο άνθρωποι βρεθήκανε ξαφνικά έξω απ' την προγονική τους γη. Παράτησαν σκοτωμένα παιδιά και γονιούς άταφους. Παράτησαν περιουσίες, τον καρπό στα δένδρα και στα χωράφια, το φαί στη φουφού, τη σοδειά στην αποθήκη, το κομπόδεμα στο συρτάρι, τα πορτρέτα των προγόνων στους τοίχους. Και βάλθηκαν να τρέχουν, να φεύγουν κυνηγημένοι απ' το τούρκικο μαχαίρι και τη φωτιά του πολέμου. Έρχεται μια τραγική στιγμή στη ζωή του ανθρώπου, που το θεωρεί τύχη να μπορέσει να παρατήρει το έχει του, την πατρίδα του, το παρελθόν του, και να φύγει, να φύγει λαχανιασμένος, αποζητώντας αλλού τη σιγουριά. Άρπαξαν οι άνθρωποι βάρκες, καΐκια, σχεδίες, βαπόρια, πέρασαν τη θάλασσα σ' έναν ομαδικό, φοβερό ξενιτεμό. Κοιμήθηκαν αποβραδίζ νοικοκυραίοι στον τόπο τους και ξύπνησαν φυγάδες, θαλασσοπόροι, άστεγοι, άποροι, αλήτες και ζητιάνοι στα λιμάνια του Πειραιά, της Σαλονίκης, της Καβάλας, του Βόλου, της Πάτρας.

Ενάμισι εκατομμύριο αγωνίες και οικονομικά προβλήματα ξεμπαρκάρανε στο φλούδι της Ελλάδας, με μια θλιβερή ταμπέλα κρεμασμένη στο στήθος: «Πρόσφυγες!». Πού ν' αποκουμπήσουν οι πρόσφυγες; Τι να σκεφτούν; Τι να ξεχάσουν; Τι να πράξουν; Πού να δουλέψουν; Πώς να ζήσουν;

Τρέμαν ακόμα απ' το φόβο. Τα μάτια τους ήταν κόκκινα απ' το αιμάτινο ποτάμι της κόλασης που διάβηκαν. Και σαν πάτησαν σε στέρεο έδαφος, μετρήθηκαν να δουν πόσοι φτάσανε και πόσοι λείπουν. Κι οι ζωντανοί δεν το πιστεύανε, μόνο άπλωναν τα χέρια τους στο κορμί τους και το ψάχνανε, για να βεβαιωθούνε πως δεν

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

ήταν βρικόλακες. Και ψάχναν και για την ψυχή τους, να δουν αν ήταν στη θέση της. Μ' αυτή ήταν άφαντη. Είχε μείνει πίσω στην πατρίδα κοντά στους αγαπημένους νεκρούς και στους αιχμάλωτους, κοντά στα σπιτάκια, στα χωράφια, στις δουλειές...

Κι είπαν: Περαστικοί είμαστε, ας βολευτούμε όπως όπως, κι αύριο θα ματαγυρίσουμε στα μέρη μας. Κι αποζητούσαν τούτη την ελπίδα, με την ίδια λαχτάρα σαν το ψωμί, το νερό και τ' αλάτι.

Τόσοι ήταν, ενάμισι εκατομμύριο Ρωμιοί Μικρασιάτες, που στριφογύριζαν, τώρα στο καύκαλο της Ελλάδας, σαν περιπλανώμενοι Ιουδαίοι, διωγμένοι από τη γη της Χαναάν. Χωρίς πατρίδα, χωρίς δουλειά, χωρίς σπίτι. Και χτες, μόλις χτες να θυμάσαι πως ήσounα νοικοκύρης.

ΠΗΓΗ: ΔΙΔΩ ΣΩΤΗΡΙΟΥ, «ΟΙ ΝΕΚΡΟΙ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ», εκδόσεις ΚΕΔΡΟΣ, 26^η έκδοση, σελ. 158-160

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο

Ο φούρναρης της Κω στους Humans of New York

«Μοιράζω καθημερινά ψωμί γιατί ξέρω πώς είναι να μην έχεις τίποτα»

Ο φούρναρης της Κω, Διονύσης Αρβανιτάκης, έγινε διεθνώς γνωστός τον Σεπτέμβριο, όταν ο Ζαν Κλοντ Γιούνκερ τόνισε από το βήμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πως «Ευρώπη είναι ο φούρναρης στην Κω που δίνει ψωμί στους πεινασμένους πρόσφυγες».

Η πράξη ανθρωπιάς του «ταξίδεψε» στον κόσμο μέσω του διεθνούς Τύπου, και πρόσφατα η δημοφιλής ιστοσελίδα Humans of New York, ο ιδρυτής της οποίας βρίσκεται στην Κω και μεταφέρει συγκινητικές ιστορίες προσφύγων, μίλησε με τον κ. Αρβανιτάκη, ο οποίος μέσα σε λίγες κουβέντες του εξήγησε γιατί δίνει κάθε μέρα δωρεάν ψωμί στους πρόσφυγες:

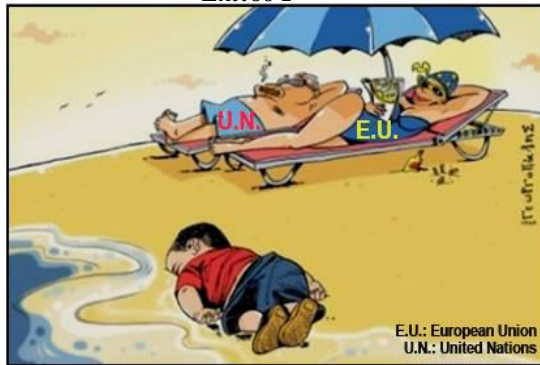
«Ο πατέρας μου ήταν αγρότης και ήμασταν οκτώ αδέρφια. Πήγα στην Αυστραλία, όταν ήμουν δεκαπέντε ετών, επειδή η οικογένειά μου δεν είχε να φάει. Ήμουν σε μια βάρκα για σαράντα μέρες. Όταν έφτασα εκεί, δεν μπορούσα να βρω δουλειά, δεν μπορούσα να μιλήσω αγγλικά, και ήμουν αναγκασμένος να κοιμάμαι στον δρόμο. Ξέρω πώς είναι να κοιμάσαι στον δρόμο. Έτσι, καθημερινά οδηγώ το φορτηγό μου στο λιμάνι και μοιράζω ψωμί στους πρόσφυγες».

Η συγκινητική αυτή δημοσίευση είχε 16.763 κοινοποιήσεις μέσα σε μία ώρα από τη δημοσίευσή της.

ΠΗΓΗ: <http://www.thetoc.gr/koinwnia/article/o-fournaris-tis-kw-sugklonizei-stous-humans-of-new-york>.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3^ο

Σκίτσο 1^ο

E.U.: European Union
U.N.: United Nations

Σκίτσο 2^ο

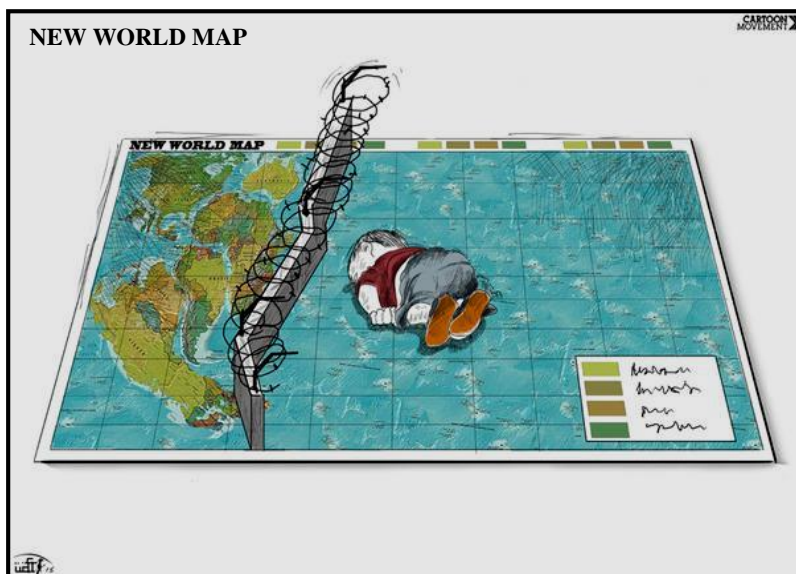
Σκίτσο 3^ο

Σκίτσο 4^ο

Σκίτσο 5^ο

Σκίτσο 6^ο

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

B1

I. Κείμενο 1

«Με μια θλιβερή ταμπέλα κρεμασμένη στο στήθος: “Πρόσφυγες!”».

Να επισημάνεις 5 χαρακτηριστικά γνωρίσματα των προσφύγων μέσα από φράσεις του κειμένου, για να επεξηγήσεις τον όρο «Πρόσφυγες», όπως στο παράδειγμα:

«Δε δεχόμαστε πρόσφυγες» (φράση του κειμένου).

Είσαστε ανεπιθύμητοι (χαρακτηριστικό προσφύγων).

Μονάδες 10

II. Κείμενο 2

Η δημοσίευση της ιστοσελίδας **Humans of New York** είχε 16.763 κοινοποιήσεις μέσα σε μία ώρα από τη δημοσίευσή της, διότι:

1. Συγκίνησε η προβολή μιας ιδιωτικής πράξης αλληλεγγύης.
2. Προκάλεσε αισθήματα οίκτου για τους πεινασμένους πρόσφυγες.
3. Εντυπωσίασε η αναφορά της από τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
4. Καυτηρίαζε την έλλειψη αλληλεγγύης από οργανωμένες Κυβερνήσεις κρατών.

Να επιλέξεις τη σωστή κατά την άποψή σου απάντηση, και να την αιτιολογήσεις σε μία παράγραφο 60 περίπου λέξεων.

Μονάδες 10

III. Κείμενο 3

Με κεντρικό μήνυμα «η **ανθρωπιά ξεβράστηκε!**», χρήστες των κοινωνικών δικτύων μεταφέρουν ως διαμαρτυρία σε δεκάδες σκίτσα τη φωτογραφία του τρίχρονου προσφυγόπουλου από τη Συρία, που ξεβράστηκε στα Τουρκικά παράλια. Αφού παρατηρήσεις προσεκτικά κάθε σκίτσο, να γράψεις: α) σε ποιους απευθύνεται το μήνυμα κάθε σκίτσου, β) ποια πραγματικότητα κατά την άποψή σου στηλιτεύει.

Μονάδες 15

B2.

1. «Ήμουν σε μια βάρκα για σαράντα μέρες. Όταν έφτασα εκεί, δεν μπορούσα να βρω δουλειά, δεν μπορούσα να μιλήσω αγγλικά, και ήμουν αναγκασμένος να κοιμάμαι στον δρόμο. Ξέρω πώς είναι να κοιμάσαι στον δρόμο. Έτσι, καθημερινά οδηγώ το φορτηγό μου στο λιμάνι και μοιράζω ψωμί στους πρόσφυγες».

Να μεταφέρεις τα λόγια του κ. Αρβανιτάκη σε πλάγιο λόγο αρχίζοντας ως εξής: Ο κ. Αρβανιτάκης μου είπε ότι ... (Να χρησιμοποιήσεις διαφορετικό ρήμα εξάρτησης σε κάθε περίοδο, ώστε το κείμενο να πάρει αφηγηματική μορφή).

Μονάδες 7

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

2. Σημείωσε ποια από τις 4 λέξεις δεν ταιριάζει με τις υπόλοιπες και γιατί, σύμφωνα με το παράδειγμα. (Οι λόγοι που δεν ταιριάζει μπορεί να έχουν σχέση με τη Γραμματική, τη συντακτική θέση της λέξης/φράσης, με τη σημασία ή με τον τρόπο παραγωγής).
- I. α. αποτολούσαμε
β. ρωτούσαμε
γ. περιμένουμε
δ. παίρναμε
 Δεν ταιριάζει, γιατί ...
 Ενώ τα άλλα τρία
- II. α. ατέλειωτη
β. ανθρωποθάλασσα
γ. άστεγοι
δ. άποροι
- III. α. οι πρώτες σταγόνες της καταιγίδας που έφτανε.
β. δεν ξέρουμε πού θα μας φέρει.
γ. το κάθε βήμα που αποτολούσαμε.
δ. Πού να ακουμπήσουν οι πρόσφυγες;
- IV. α. Κοιμήθηκαν νοικοκυραίοι και ξύπνησαν φυγάδες...
β. βάρκες, καΐκια, σχεδίες, βαπόρια...
γ. κοντά στα σπιτάκια, στα χωράφια, στις δουλειές...
δ. άστεγοι άποροι, αλήτες, ζητιάνοι...

Μονάδες 8

3. Να σχηματίσεις σύνθετες λέξεις με πρώτο συνθετικό τα λόγια αχώριστα μόρια της Α' στήλης και με δεύτερο συνθετικό τις λέξεις της Β' στήλης. Με τις σύνθετες λέξεις που θα σχηματίσεις να συμπληρώσεις τις φράσεις που ακολουθούν:

A'	B'
ενδο-	οιωνός
αμφι-	μυχός
δυσ-	σχήμα
δια-	λέγω
ευ-	κράτος

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016-2017

- α) επιθυμία των προσφύγων είναι να επιστρέψουν στις πατρίδες τους.
β) Τα βάρη που καλείται να σηκώσει η ελληνική οικονομία για τους πρόσφυγες απαιτούν συμφωνίες.
γ) Οι προβλέψεις για το μέλλον της Ευρώπης μετά το κλείσιμο των συνόρων είναι
δ) Τα αποτελέσματα της συνόδου της Βιέννης μεταξύ των Βαλκανικών χωρών για το προσφυγικό χωρίς τη συμμετοχή της Ελλάδος ήταν
ε) Κάποια κράτη προσπαθούν με τρόπο να αποφύγουν τις υποχρεώσεις τους.

Μονάδες 10

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

5 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια ημέρα εθελοντισμού.

Το σχολείο σου οργανώνει ανοικτή συζήτηση με καλεσμένους μαθητές της Γ' τάξης γειτονικών σχολείων. Σκοπός της εκδήλωσης είναι να ανταλλάξετε απόψεις για τον εθελοντισμό του σήμερα με προοπτική το αύριο. Ως εκπρόσωπος του σχολείου σου ετοιμάζεις τη δική σου παρέμβαση με θέμα: Σε μια εποχή που αυξάνεται ο ατομικισμός και η αποξένωση, τα παιδιά προτείνουν τρεις συγκεκριμένους τρόπους δράσης με τους οποίους θα μπορούσε ο καθένας να περάσει από το εγώ στο εμείς, από την αδιαφορία στην έμπρακτη έκφραση εθελοντισμού και αλληλεγγύης, ξεκινώντας από τη μικρή κοινωνία του σχολείου τους.

Να γράψεις το κείμενο της ομιλίας σου σε 300 περίπου λέξεις, αιτιολογώντας τις προτάσεις σου.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιό σας.
2. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας **σε όλα τα θέματα** με όποια σειρά θέλετε.
3. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι δεκτή.
4. Την τελευταία σελίδα του τετραδίου μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε ως πρόχειρο.
5. Η διάρκεια εξέτασης είναι 1 ώρα και 30' μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Δυνατή αποχώρηση μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.
7. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο **με μπλε ή με μαύρο** στυλό.
8. Να μη χρησιμοποιήσετε **διορθωτικό** (blanco).

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ